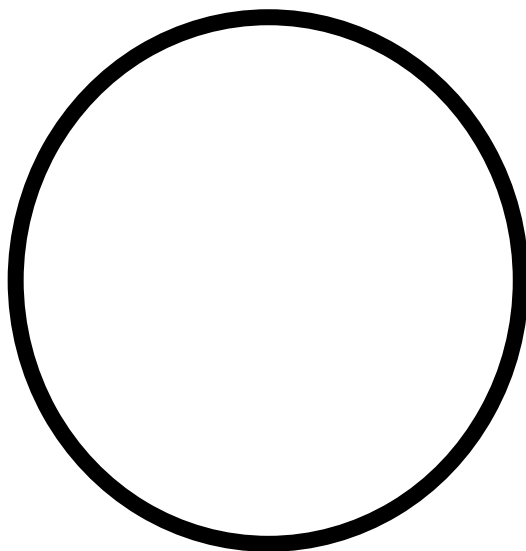

Jaarverslag 2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
1. Inleiding.....	3
2. Politieke en inhoudelijke ontwikkelingen IMVO 2025.....	4
2.1 Politieke ontwikkelingen in 2025.....	4
2.2 Inhoudelijke ontwikkelingen in 2025.....	5
2.3 Ontwikkelingen maatschappelijk middenveld in 2025.....	7
3. Inzet en resultaten MVO Platform.....	8
4. Ontwikkelingen MVO Platform.....	14
5. Financieel overzicht.....	16
Bijlage I: Leden MVO Platform 2025.....	18

1. Inleiding

Dit jaarverslag geeft een overzicht van de politieke ontwikkelingen in 2025, het werk en de inzet van het MVO Platform en de behaalde resultaten hiervan. De basis van het werk van het MVO Platform in 2025 zijn de missie en de doelen uit het strategieplan 2021-2025: *Bedrijven nemen over de hele keten verantwoordelijkheid voor de effecten van hun activiteiten op sociaal, mensenrechten en ecologisch gebied, daarover verantwoording afleggen en de dialoog aangaan met belanghebbenden*. Het MVO Platform heeft zich tot missie gesteld om bij te dragen aan het realiseren van deze visie door middel van het nastreven van twee doelen:

1. Een sterk maatschappelijk middenveld gericht op het verbeteren van het gedrag en het beleid van bedrijven en op beter overheidsbeleid voor MVO.
2. De Nederlandse overheid vervult een ambitieuze en effectieve rol, ook internationaal, middels een doordachte mix van vrijwillig en verplichtend beleid, waardoor bedrijven zowel ter verantwoording kunnen worden geroepen als actief worden gestimuleerd om maatschappelijk verantwoord te ondernemen.

In het strategieplan 2021-2025 staan uitgebreide omschrijving van de doelen en subdoelen. Op basis hiervan heeft het MVO Platform zich voor 2025 de volgende doelstellingen gesteld:

- Kamerleden kondigen amendementen aan om de **WIVO** te verbeteren.
- Minister ziet in dat **aanvullende maatregelen en flankerend beleid** nodig zijn voor succesvolle implementatie WIVO.
- Kansen pakken op **andere dossiers**: integratie herziene OESO-richtlijnen; sectorale samenwerking, VN-verdrag voor mensenrechten en bedrijfsleven; het IMVO-steunpunt; beleidscoherentie; NAP voor bedrijven en mensenrechten;

Dit jaarverslag begint met een samenvatting van de politieke ontwikkelingen voor IMVO in 2025 (hoofdstuk 2). Hoofdstuk 3 gaat in op het werk van het MVO Platform op bovengenoemde doelstellingen en de daarop behaalde resultaten. In hoofdstuk 4 worden de ontwikkelingen binnen het MVO Platform uiteengezet. Tot slot is een financiële rapportage over 2025 bijgevoegd in hoofdstuk 5 van dit jaarverslag.

2. Politieke en inhoudelijke ontwikkelingen IMVO 2025

Het jaar 2025 begon nog met het vooruitzicht op effectieve voortzetting van de implementatie van de Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD) in de Wet internationaal verantwoord ondernemen (WIVO). Hoewel de komst van Omnibus-voorstellen al in november 2024 door EC-president Ursula von der Leyen was aangekondigd, was er tot aan februari nog weinig over de inhoud bekend. Het Omnibus-I-voorstel, dat ook de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) omvat, was echter verrijkend en bevatte ernstige afzwakking van de regels voor verantwoord ondernemen.

2.1 Politieke ontwikkelingen in 2025

Behandeling van het Omnibus-I-voorstel kreeg in zowel de EU als Nederland hoge prioriteit en onderhandelingen werden ingezet op hoog politiek niveau. De afzwakking van de CSDDD paste binnen het dominante frame binnen Nederland en Europa dat maatregelen nodig zijn om het economisch concurrentievermogen op te krikken en regeldrukvermindering voor bedrijven te realiseren. Ook de geopolitieke context, met pogingen vanuit de VS en Qatar om de CSDDD af te breken, hadden aanzienlijke invloed op de onderhandelingen over de CSDDD. Het werd duidelijk dat de bescherming van mensenrechten, milieu en klimaat onder meer druk staan dan ooit.

Veranderde politieke verhoudingen en belangen die sinds de Europese verkiezingen van 2024 steeds duidelijker werden, verdeelden het Europees Parlement (EP) tijdens de behandeling van het Omnibus-I-voorstel. Druk vanuit de rechterkant van het EP werd door de christendemocraten van de Europese Volkspartij (EVP), waar ook CDA, NSC en BBB onderdeel van waren, ingezet als onderhandelingsstactiek. Hoewel de centumpartijen van de liberalen (Renew) en sociaal-democraten (S&D) poogden om tot een overeenkomst te komen, brak de EVP het cordon sanitaire en trok het voor het eerst op de met radicaal-rechtse partijen. De CSDDD werd als eerste de dupe van de dereguleringsdrang van deze partijen.

In Nederland viel op 3 juni het kabinet Schoof nadat de PVV uit de coalitie stapte wegens onvrede over het asielbeleid. Minister Klever (PVV) werd niet vervangen, maar haar portefeuille werd verdeeld tussen NSC-bewindslieden Casper Veldkamp als minister van Buitenlandse Zaken en Hanneke Boerma als nieuwe staatssecretaris Buitenlandse Handel. Nadat eind augustus ook NSC uit het reeds demissionaire kabinet stapte wegens onvrede over het Israël-beleid, werd Aukje de Vries (VVD) aangesteld als staatssecretaris Buitenlandse Handel. Zij is door haar eerdere rol als voorzitter van de Kamercommissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp geen onbekende voor het MVO Platform.

Met de val van het kabinet werden er nieuwe verkiezingen uitgeschreven voor 29 oktober 2025. De verkiezingen werden nipt gewonnen door D66 en lieten een versplinterd politiek landschap zien. Partijen aan de linkerkant van het politiek spectrum verliezen terrein, waardoor het een uitdaging werd om een meerderheidscoalitie te vormen die zich positief wil inzetten voor MVO. Op aanraden van verkenner Wouter Koolmees namen D66 en CDA het voortouw in de formatieonderhandelingen. Later werd de VVD gevraagd aan te schuiven. Hoewel er nog wel werd gekeken of een meerderheidscoalitie mogelijk was over links met GL-PvdA, ofwel over rechts met JA21, werd ervoor gekozen een minderheidskabinet uit te werken. Op 23 februari trad het nieuwe kabinet onder leiding van minister-president Rob Jetten aan. Voor de post van Minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking werd Sjoerd Sjoerdsma (D66) aangewezen.

2.2 Inhoudelijke ontwikkelingen in 2025

Het Omnibus-I-voorstel dat de Europese Commissie in februari 2025 publiceerde legde bom onder de CSDDD. Het MVO Platform reageerde zeer ontstemt gezien de Europese Commissie al binnen een jaar na het bereikte akkoord – en nog voor de implementatie – bezweek onder de druk van een deel van het bedrijfsleven en haar eigen regels voor verantwoord ondernemen drastisch afzwakte. Volgens het Omnibusvoorstel hoeven bedrijven hoeven in principe slechts onderzoek te doen bij directe toeleveranciers ("Tier 1"). Daarnaast verdween de verplichting om een klimaattransitieplan uit te voeren en werd handhaving door toezichthouders ernstig verzwakt. Bovendien schraptte het voorstel enkele aansprakelijkheidsbepalingen, alsmede representatie van slachtoffers door vakbonden, milieuorganisaties, of maatschappelijke organisaties. Alleen bedrijven die ook onder de CSDDD vallen zouden nog worden verplicht duurzaamheidsrapportages te publiceren.

Naast inhoudelijke voorstellen omvatte het Omnibus-I-voorstel ook een wijziging wat betreft de implementatie van de wetgeving. Dit "Stop-the-clock"-voorstel binnen het Omnibus-I-voorstel werd eerst behandeld en het besluitvormingsproces was kort. Begin april stemden het Europees Parlement en de Raad beiden in met vertraging van de implementatie van de due diligence verplichtingen waardoor een triloog over dit onderdeel niet nodig was. Grote, niet-beursgenoteerde ondernemingen en beursgenoteerde mkb'ers kregen hierdoor in ieder geval twee jaar uitstel voordat dat ze een duurzaamheidsrapportage CSRD moeten publiceren. Het besluitvormingsproces over de inhoud van het Omnibus-I-voorstel had langer nodig, maar de onderhandelingen hierover werden nog binnen 2025 afgerond.

Niet alleen op Europees niveau, maar ook in de Tweede Kamer maakte Omnibusvoorstel flink wat los. De Commissie BHO bespreekt de CSDDD en het Omnibusvoorstel herhaaldelijk. Verschillende partijen dienden moties in om de CSDDD te behouden, dan wel af te zwakken. De feitelijke vragenronde over het gerelateerde BNC-fiche, het schriftelijk overleg en opvolgende rondetafel leverden veel vragen op en weinig (bevredigende) antwoorden. Het bleek moeilijk een meerderheid in de kamer te vinden voor behoud van de oorspronkelijke CSDDD. Daarentegen werd ook geen meerderheid gevonden om de CSDDD verder af te zwakken.

Zoals uiteengezet in het BNC-fiche over de Omnibus-I toonde Nederland zich voorstander van versimpeling van de CSDDD en zette zich niet in voor behoud van de oorspronkelijke CSDDD. Wel maakte Nederland zich hard voor het terugbrengen van een risicogebaseerde benadering voor de uitvoering van due diligence en was het voorstander van het behoud van een klimaattransitieplan en harmonisering van civiele aansprakelijkheid. Daar ook andere landen versimpeling toejuichten, nam de Raad eind juni een positie innam die de CSDDD nog verder uitholde ten opzichte van het Commissievoorstel.

Het MVO Platform werd in de eerste helft van 2025 betrokken bij drie informele stakeholder bijeenkomsten georganiseerd door het implementatieteam van het Ministerie voor Buitenlandse Zaken voor de CSDDD, maar de invloed is beperkt. Wanneer het duidelijk werd dat het Omnibusvoorstel van grote invloed zal zijn op de transpositie van de CSDDD in de WIVO, pauzeerde het implementatieteam de voortgang hierop. De initiatiefwet WVDIO en de WZK hingen nog wel stilletjes boven de markt, maar een strengere harmonisatieclausule in het Omnibus-I-voorstel maakt daadwerkelijke implementatie van deze wetten onwaarschijnlijk.

In mei 2025 publiceerde de Minister daarnaast de nieuwe beleidsagenda voor buitenlandse handel 'Nederland welvarend en weerbaar'. In deze brief werden de belangrijkste prioriteiten op het gebied van buitenlandse handel voor de komende jaren uiteengezet. De brief bevatte een analyse van de veranderende verhoudingen in de wereldhandel, een visie op hoe het kabinet daarmee omgaat en

concrete acties waarmee het kabinet die visie wil uitvoeren. Het versterken van duurzame waardeketens en IMVO-maatregelen zijn onderdelen van de beleidsagenda. Het MVO Platform weet relevante vragen in te steken via GL-PvdA en de CU, maar vanwege de verkiezingen werd behandeling van deze brief in de Tweede Kamer uitgesteld naar januari 2026.

In het Europees Parlement werd er ondertussen flink onderhandeld over de CSDDD. Hoewel er midden oktober onder leiding van rapporteur Jürgen Warborn binnen de JURI-commissie een compromis werd gevonden, verwierp het Europees Parlement het mandaat van Warborn in een plenaire stemming alsnog, waardoor alle fracties de mogelijkheid kregen om amendementen in te dienen. Na aanvullende onderhandelingen, waarbij politieke chantage en agressieve lobby niet werden geschuwd, stemde het EP uiteindelijk in met een mandaat dat de CSDDD nog verder uitkleedt.

De triloog die volgt resulteerde in een CSDDD die alleen nog geldt voor mega-multinationals met ten minste 5000 werknemers en een omzet van 1,5 miljard euro. Zo zal de wet in eerste instantie nog maar van toepassing zijn op zo'n [80 Nederlandse bedrijven](#). Hoewel risico's in de keten nog wel via een risicogebaseerde benadering moeten worden aangepakt, mogen bedrijven in principe alleen bij ketenpartners van meer dan 5000 medewerkers informatie opvragen en is de ketenbenadering daardoor een stuk minder effectief. De verplichting om klimaattransitieplannen op te stellen en uit te voeren is uit de CSDDD geschrapt. Dit betekent een flinke stap terug in de verplichtingen voor bedrijven om hun CO₂-uitstoot in lijn te brengen met het Parijs-akkoord. In-scope bedrijven blijven onder de CSRD wel verplicht om over hun klimaatinspanningen te rapporteren. De bepalingen over civiele aansprakelijkheid zijn geschrapt. Dit resulteert in versnippering, onduidelijkheid en rechtsonzekerheid voor zowel slachtoffers, maatschappelijke organisaties, vakbonden, als bedrijven vanwege de verschillende nationale rechtssystemen binnen de EU. Europese toezichthouders kunnen nog wel boetes opleggen van maximaal 3% van de netto jaaromzet van een bedrijf.

Nadat met het "Stop-the-clock"-voorstel de implementatie van de CSDDD al eerder werd gesteld, werd in de triloog besloten om de toepassing van de CSDDD met nóg een jaar uit te stellen. Dit betekent dat lidstaten de richtlijnen voor juli 2028 moeten omzetten naar nationale wetgeving en dat de verplichtingen voor bedrijven pas in juli 2029 ingaan.

Het MVO Platform protesteerde herhaaldelijk dat het Omnibusvoorstel geen versimpeling van regelgeving is, zoals de Europese Commissie beweert, maar een regelrechte ontmanteling van de CSDDD. Het MVO Platform reageerde daarnaast gealarmeerd over het ondemocratische en ondoorzichtige proces dat tot dit overhaaste voorstel heeft geleid. Het MVO Platform uitte zorgen dat de Europese Commissie heeft nagelaten de gevolgen van het Omnibusvoorstel in kaart te brengen en middels een openbare consultatie slachtoffers van misstanden, werkenden en gemeenschappen de kans te geven te reageren op het voorstel. Ngo's dienden een klacht in bij de Europese ombudsman, die in november 2025 oordeelde dat de Europese Commissie inderdaad haar eigen regels voor het opstellen van wetgeving heeft overtreden.

Op andere wetgevingsdossiers is er in 2025 slechts beperkte voortgang behaald. De overheid nam het merendeel van 2025 de tijd om het beleid op Maatschappelijk Verantwoord Oprechtgeven en Inkoop (MVOI). Op basis van de uitkomsten zal er een nieuw nationaal actieplan MVOI worden ontwikkeld worden. Wel werd besloten om het rijksbrede ISV-beleidskader uit te breiden met 2 nieuwe categorieën: Vervoer & Verblijf en Logistiek. Daarmee is de toepassing van ISV verplicht voor Europese aanbestedingen in 10 risicocategorieën. Ook kondigde het ministerie van Buitenlandse Zaken aan dat er in 2026 een IOB evaluatie over het huidige IMVO-beleid zal komen.

De Europese Commissie diende september opnieuw een voorstel in voor het uitstellen van de toepassingsdatum van de Ontbossingsverordening met nog één jaar. Er vormt daarmee een groot risico dat dit de deur openzet naar afzwakking. De EVP en andere partijen hebben bezwaren

aangenomen tegen de risicocategorisatie van de Commissie en pleiten nog steeds voor een 'no-risk' categorie die geen due diligence hoeft te doen. Voor de anti-dwangarbeid verordening, die vanaf december 2027 van kracht moet gaan, nodigde het Ministerie van Buitenlandse Zaken het MVO Platform slechts voor een stakeholderbijeenkomst uit om input te krijgen over toezicht op naleving van deze verordening. Het ministerie haalde de deadline van 15 december voor het aanwijzen van een toezichthouders uiteindelijk niet, maar maakte in 2026 bekend dat er vier markttoezichtouders zijn aangewezen: de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA).

2.3 Ontwikkelingen maatschappelijk middenveld in 2025

De leden van het MVO Platform lieten in 2025 grote betrokkenheid zien rondom het Omnibus-I-voorstel, de verkiezingen en de kennismaking met (nieuwe) Tweede Kamerleden. Ondertussen werd bij steeds meer maatschappelijke organisaties duidelijk welke consequenties het wegvallen van het subsidieprogramma voor maatschappelijke organisaties (Power of Voices) aan het einde van 2025 heeft op het maatschappelijk middenveld. Meerdere lidorganisaties ondergingen een reorganisatie of haalden de broekriem aan.

Zoals verwacht kondigde het Kabinet Schoof enorme bezuinigingen op ontwikkelingssamenwerking aan. Daarnaast wilde dit kabinet ontwikkelingshulp uitdrukkelijk koppelen aan de belangen van Nederland. Het kabinet zou bovendien op termijn stoppen met projecten gericht op gendergelijkheid, beroeps- en hoger onderwijs, en sport en cultuur en de inzet klimaat, maatschappelijk middenveld en multilaterale samenwerking verminderen. Het versterken van handelsketens, zodat Nederlandse bedrijven hun marktpositie in opkomende markten kunnen uitbouwen, werd nog wel geïdentificeerd als een prioriteit van het Kabinet Schoof. Door hulp, handel en investeringen sterker aan elkaar te verbinden, beoogde het Kabinet ontwikkelingshulp te laten bijdragen aan het Nederlandse verdienvermogen.

In hoeverre het subsidiekader Schone en Eerlijke handel, dat gepland stond voor publicatie in het eerst kwartaal van 2026, ruimte biedt aan maatschappelijke organisaties om ook daadwerkelijk bij te dragen aan IMVO en het versterken van het maatschappelijk middenveld in productielanden is nog maar te bezien. Zo zou het nieuwe subsidiekader beleidsbeïnvloeding door maatschappelijke organisaties richting de overheid ernstig te beperken. De Tweede Kamer stemde voor twee moties, geïnitieerd door GroenLinks-PvdA, die pleiten en beïnvloeden en informatie delen met politici mogelijk moet maken binnen het nieuwe subsidiekader. Het kabinet weigerde echter deze moties uit te voeren, waardoor publicatie van het subsidiekader vertraagd werd.

Terwijl er minder geld beschikbaar komt voor het maatschappelijk middenveld, wordt de rol van het maatschappelijk middenveld (in Nederland én in productielanden) in de uitvoering van vele beleidsinstrumenten en in het gehele due diligence-proces van bedrijven en overheden alleen maar belangrijker. Het MVO Platform anticipeert erop dat maatschappelijke organisaties meer verzoeken zullen ontvangen van bedrijven om deel te nemen aan stakeholderconsultaties of risicoanalyses. Maatschappelijke organisaties en vakbonden in het Zuiden, zoals lokale arbeidsinspecties, vakbonden in productielanden of andere maatschappelijke organisaties die gemeenschappen, arbeiders, mensenrechtenverdediger, kwetsbare groepen vertegenwoordigen, moeten straks juist *meer* gezien, gehoord en ondersteund worden, en niet *minder*. Het MVO Platform heeft dit punt gedurende 2025 in gesprekken met beleidsmakers herhaaldelijk aangekaart en zal dit ook in 2026 blijven doen.

3. Inzet en resultaten MVO Platform

Inzet op due diligence wetgeving stond in 2025 wederom centraal in het werk van het MVO Platform. Door het Omnibus-I-voorstel verschoof de focus van WIVO echter terug naar de CSDDD. Daarnaast zorgde de val van het kabinet voor inzet van het MVO Platform op IMVO rondom de verkiezingen. Door de grote inzet op deze twee dossiers bleef er beperkt capaciteit over inzet van het MVO Platform op andere dossiers.

Enkele interessante ontwikkelingen en resultaten waar het MVO Platform een rol in heeft gespeeld:

- ✓ Gesprek met minister Klever (PVV) waarin het belang van wetgeving als aanvulling op bestaand Nederlands IMVO-beleid en de rol van maatschappelijk middenveld hierbij wordt benadrukt.
- ✓ 7 moties over de CSDDD van o.a. de VVD en PVV worden succesvol tegengehouden;
- ✓ De risicogebaseerde benadering blijft de kern van de CSDDD;
- ✓ Verschillende politieke partijen benoemen het belang van MVO in hun verkiezingsprogramma's
- ✓ Het rijksbrede ISV-beleidskader is uitgebreid met 2 nieuwe categorieën: Vervoer & Verblijf en Logistiek.

Due diligence-wetgeving

Het MVO Platform zette zich in 2025 vol in op het beperken van de afbraak van de CSDDD binnen het Omnibus-I-voorstel. Het MVO Platform nam een duidelijk standpunt in en vond daarin bijval van een brede beweging van bedrijven, economen, wetenschappers en investeerders, die allen pleitten voor een robuuste CSDDD om misstanden in de toeleveringsketens van bedrijven effectief aan te pakken. Via outreach naar leden van het Nederlands en Europees Parlement, ambtenaren van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en de Permanente Vertegenwoordig in Brussel, media en een breed netwerk van stakeholders probeerde het MVO Platform het dominante frame dat regeldrukvermindering noodzakelijk is voor het concurrentievermogen te kantelen.

Nadat duidelijk werd dat het Omnibus-I-voorstel grote gevolgen zou hebben voor de CSDDD ondertekende het MVO Platform begin februari, samen met 157 andere organisaties die werken aan de bescherming van mensenrechten en het milieu, een [gezamenlijke verklaring](#) gericht aan de Europese Commissie. Deze werd geïnitieerd als reactie op de consultatie over 'vereenvoudiging' die begin februari plaatsvond zonder betekenisvolle deelname van maatschappelijk middenveld. Het belangrijkste verzoek van de ondertekenaars was om reeds overeengekomen wetgevingsteksten niet opnieuw te openen. Deze oproep werd in maart opgevolgd met een nog grotere [oproep vanuit maatschappelijk middenveld](#) om de verplichtingen van de EU op het gebied van MVO niet uit te hollen. Ook initieert het MVO Platform vanuit IDVO samen met MVO Nederland (nu Future Up) een [statement vanuit het Nederlandse bedrijfsleven](#) om steun te betuigen aan effectieve IMVO-wetgeving.

Het MVO Platform liet zich van meet af aan en herhaaldelijk [kritisch uit over het Omnibus-I-voorstel](#) en riep het kabinet, parlement en Nederlandse Europarlementariërs met klem op zich te verzetten tegen het Omnibusvoorstel en zowel de CSDDD als de CSRD te behouden zoals eerder overeengekomen. Ook werd een [appèl gedaan op Eurocommissaris Hoekstra](#) om de CSDDD intact te houden en eventuele verbeteringen aan te brengen via de aangekondigde richtsnoeren en gedelegeerde handelingen, zonder daarbij de wettekst zelf aan te passen.

Het Nederlandse kabinet publiceerde in maart haar positie over het Omnibus-I-voorstel. Hoewel Nederlands zich oorspronkelijk voorstander had getoond van de CSDDD en al vergevorderd was met omzetting van de CSDDD in WIVO, zag het kabinet onder het mom van regeldrukvermindering en het versterken van concurrentievermogen toch de kans om deze 'anti-wegkijkwet' weer grotendeels uit te kleden. Het MVO Platform reageerde [ontstemd op het BNC-fiche](#) en pleitte er bij de Tweede Kamer voor om zich uit te spreken tegen de positie van Nederland.

De [uitnodiging van het MVO Platform aan minister Klever \(PVV\)](#) voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp voor een gesprek over de implementatie van de CSDDD leidde tot een afspraak met de minister op 31 maart 2025. Met afzwakking van EU duurzaamheidswetten in het vooruitzicht sprak het MVO Platform, samen met Verstegen Spices & Sauces, met de minister. Het MVO Platform en Verstegen benadrukten in dit gesprek hoe wetgeving als aanvulling op bestaand Nederlands IMVO-beleid helpend is bij het voortzetten van eerlijke en duurzame bedrijfsvoering. Beiden gaven ook concrete voorbeelden van waardevolle samenwerking tussen bedrijven en maatschappelijke organisaties. Na het vertrek van minister Klever werd het MVO Platform uitgenodigd voor kennismaking met minister Boerma op 4 september. Deze kwam echter te vervallen nadat eind augustus ook NSC uit het reeds demissionaire kabinet stapte. Een kennismaking met Staatssecretaris De Vries (VDD) werd eind december ingepland voor februari 2026, maar ook deze kwam te vervallen wegens een relatief vlotte kabinetsformatie.

De ontzetting binnen het maatschappelijk middenveld over de ontmanteling van de CSDDD was groot. [FNV initieerde een petitie](#) voor het behoud van de CSDDD waaraan het MVO Platform graag steun aan betuigde. Samen met MVO Nederland en een aantal leden van het MVO Platform werd deze petitie op 4 april aangeboden aan de commissie BHO van de Tweede Kamer. Ook was het MVO Platform aanwezig bij de door FNV georganiseerde actie op 23 april, voorafgaand aan de Rondetafel in de Tweede Kamer over de CSDDD.

Tijdens deze rondetafel werd het MVO Platform, samen met CNV Internationaal en vertegenwoordigers van MVO Nederland, VNO-NCW en Evofenedex, de mogelijkheid gegeven om onze grootste zorgen nog eens te benadrukken. Voorafgaand stuurde het MVO Platform een [position paper](#) in, waarin gepleit werd voor het behoud van een risicogebaseerde benadering voor gepaste zorgvuldigheid in de gehele toeleveringsketen, het betrekken van belanghebbenden en het erkennen van de rol van het maatschappelijk middenveld, in Nederland en in productielanden, en voor het verplichten tot uitvoering van klimaatplannen.

Het Omnibus-I-voorstel werd in 2025 herhaaldelijk in de Tweede Kamer besproken. Om Kamerleden meer achtergrond te bieden en [misverstanden over de CSDDD](#), het Omnibusvoorstel en [regeldruk, concurrentievermogen en kosten](#) op te helderen publiceerde het MVO Platform twee briefing papers. Partijen in de Tweede Kamer waren echter verdeeld en een meerderheid om de inzet

van het kabinet te verbeteren werd niet gevonden. Ook de [motie van de VVD](#), op de internationale dag tegen kinderarbeid, om de regering te laten inzetten op intrekking van de CSRD en de CSDDD haalde gelukkig geen meerderheid in de Kamer.

Op 23 juni, bereikten EU-lidstaten een akkoord over de [inzet van de Raad](#) in de onderhandelingen over CSDDD. Het MVO Platform reageerde teleurgesteld dat Nederland geen meerderheid wist te vinden voor behoud van de reikwijdte en de risicogebaseerde benadering. Ook het pleidooi voor geharmoniseerde bepalingen voor civiele aansprakelijkheid werd niet door andere lidstaten gesteund. De Raad ging in haar positie zelfs verder dan het Commissievoorstel en zette met meer vergaande afzwakkingen de toon voor de triloog

Het Europees Parlement was daarna aan zet. Het MVO Platform zocht met de ECCJ toenadering bij Europese Fracties in een poging de afzwakking van de CSDDD te beperken. Voor de fractie van D66 organiseerde het MVO Platform een bijpraat-sessie met progressieve bedrijven over het belang van de wet en specifiek de risicogebaseerde benadering. Outreach naar het CDA werd vriendelijk ontvangen, maar leidde niet tot een verandering van de EVP partijlijn. Onderhandelingen binnen de JURI-commissie verliepen moeizaam. Het MVO Platform was dan ook zeer ontstemd de wijze waarop de EVP centrumpartijen S&D en Renew voor het blok zette en een voorlopig [akkoord forceerde](#).

Vooruitkijkend naar de geplande stemming over het Omnibus I-pakket tijdens de plenaire vergadering van het Europees Parlement op 13 november 2025, drong het MVO-platform, samen met de ECCJ en 140 andere maatschappelijke organisaties, via een [gezamenlijke verklaring bij het EP](#) aan om opnieuw een constructieve dialoog aan te gaan en een verantwoorde, ambitieuze en werkbare overeenkomst over Omnibus-I te bereiken. De stemming was echter een deceptie. Het resultaat van het politieke spel binnen het Europees Parlement waarborgt nu geen van de kernelementen binnen CSDDD, die mensenrechten, milieu en klimaat zouden moeten beschermen tegen schade door bedrijven. Het MVO Platform [hekelde de capitulatie van het EP](#) voor de belangen van het bedrijfsleven via het Omnibus I-pakket.

Met standpunten die maar beperkt uiteenliepen, was een uitkomst in de triloog snel beklonken. Nadat eerst COREPER al instemde met het politieke deal die uit de onderhandelingen voortkwam, stemde ook het EP op 13 december in met de ontmanteling van de CSDDD. Daarmee is de CSDDD nu de eerste [dupe van de EU-dereguleringsdrang](#). Officiële bekrachtiging van het Omnibus-I-voorstel volgde in februari 2026. Lidstaten moeten CSDDD nu voor juli 2028 omzetten naar nationale wetgeving, waarna de verplichtingen voor bedrijven pas in juli 2029 ingaan.

Verkiezingen

De val van het Kabinet Schoof bood perspectief op verbetering en meer ambitie op het gebied van IMVO. Hoewel MVO en ketenverantwoordelijkheid geen verkiezingsthema's leken te zijn, stuurde het MVO Platform [briefings](#) over de noodzaak van MVO-wetgeving en met concrete aanbevelingen naar de politieke partijen. In de verkiezingsprogramma's van CDA, ChristenUnie, D66, GroenLinks-PvdA, Partij voor de Dieren, SGP en SP zijn verwijzingen naar het belang van MVO terug te vinden.

Daarnaast publiceerde het MVO Platform een [pamflet](#) gericht op kiezers. In het pamflet benadrukte het MVO Platform het belang van MVO-wetgeving en lichtte het MVO de politieke partijen uit die zich (enigszins) hard maken voor mens en milieu in toeleveringsketens door ofwel voor IMVO-wetgeving te stemmen ofwel aandacht aan MVO te besteden in hun verkiezingsprogramma.

Na de verkiezingen nam het MVO Platform het initiatief om op vrolijke wijze kennis te maken met (nieuwe) Kamerleden. Samen met IDVO ontwikkelde het MVO Platform duurzame goodiebags en bracht deze langs in de Tweede Kamer. Voor deze goodiebags bracht het MVO Platform ook een [korte folder](#) uit met daarin de drie speerpunten voor de komende kabinetsperiode. De actie leidde tot ondersteunende reacties van Kamerleden en bood goede aanleiding voor verdiepende gesprekken.

Andere dossiers

- In opvolging van een uitwisselingsbijeenkomst in het voorjaar van 2024 werkten een aantal leden van het MVO Platform verder aan een voorwaardendocument voor het betrekken van maatschappelijke organisaties bij stakeholderconsultaties. Dit [voorwaardendocument](#) werd in de zomer van 2025 afgerond en gepubliceerd op de website van het MVO Platform in zowel het Nederlands als het Engels. Het document biedt maatschappelijke organisaties richtlijnen om bewust en effectief deel te nemen aan stakeholderconsultaties van bedrijven en zo bij te dragen aan daadwerkelijke impact.
- In 2025 had het MVO Platform maar beperkt capaciteit voor inzet op MVOI. Het MVO Platform houdt contact met het Ministerie van Binnenlandse Zaken, het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Pianoo rondom ontwikkelingen op het gebied van MVOI. In September nam het coördinatiepunt deel aan een informatiesessie met contractmanagers over de inzet van certificering bij het uitvragen van de due diligence. Ook is er een klein succes: per 1 januari 2026 het rijksbrede ISV-beleidskader is uitgebreid met 2 nieuwe categorieën: Vervoer & Verblijf en Logistiek. Daarmee is de toepassing van ISV verplicht voor Europese aanbestedingen in 10 risicocategorieën.

Externe representatie

Waar het MVO Platform in voorgaande jaren adviserend lid is geweest van de SER-commissie IMVO, eindigde deze commissie de werkzaamheden met een laatste bijeenkomst in januari 2025. Er werd binnen de SER wel gesproken over een nieuwe opzet om afstemming op IMVO vorm te geven, maar het MVO Platform is vooralsnog niet uitgenodigd om in een gewijzigde structuur deel te nemen aan gesprekken over IMVO. Wel is het MVO Platform aanwezig bij een algemene stakeholder bijeenkomst over IMVO en een specifieke consultatie over het toekomstmodel met het maatschappelijk middenveld.

Daarnaast nam het MVO Platform vier keer deel aan het NCP+ overleg. Dit is een overleg van het Nationaal Contactpunt voor de OESO Richtlijnen met hun belangrijkste stakeholders (zoals ministeries, VNO-NCW, FNV, SER) waarin het werk van het NCP en de activiteiten van alle stakeholders worden besproken. In de zomer van 2025 werd het MVO Platform betrokken bij de peer review van het Nederlandse NCP. Het MVO Platform leverde eerst input middels het invullen van een vragenlijst. Begin juli nam het MVO Platform, samen met de andere stakeholders, ook deel aan een in-person sessie met de OESO en de peer reviewers. De uitkomsten van de peer review worden verwacht in april 2026. Het MVO Platform was daarnaast aanwezig bij de NCP Themabijeenkomst over ondernemen in situaties van conflict die op 9 december werd gehouden.

Verdere externe representatie (niet eerder benoemd) vond plaats tijdens de volgende momenten:

- We spreken met verschillende politieke partijen (GL-PvdA, CU, SP, NSC) over de laatste CSDDD-ontwikkelingen en de beperkingen van het Omnibus-I-voorstel.
- Het MVO Platform onderhield goed contact met WO=MEN, BMO en Partos.
- Deelname aan drie informele stakeholderconsultaties over de CSDDD georganiseerd door het ministerie van Buitenlandse Zaken en bilaterale follow-up met het ministerie van Buitenlandse Zaken, Economische Zaken en Financiën.
- Ontbijtsessie op 20 maart over het onderhandelingsproces voor een Bindend VN-Verdrag Mensenrechten en Bedrijfsleven georganiseerd door o.a. WO=MEN en een aantal leden van het MVO Platform.
- Deelname aan een informele stakeholder consultatie op 17 september over de anti-dwangarbeidsverordening georganiseerd door het ministerie van Buitenlandse Zaken.
- Deelname aan de stakeholderdialoogsessie geïntegreerde toepassing EU-duurzaamheidswetgeving op 26 september georganiseerd in opdracht van het ministerie van Economische Zaken.
- Deelname aan verkiezingsdebat georganiseerd door Both ENDS en HandelAnders! Op 13 oktober.
- Op 18 november sprak het MVO Platform met de ACM over de handhaving van de CSDDD en de ophandezijnde wijzigingen van het Omnibus-I-voorstel. De ACM is voornemens voldoende capaciteit vrij te maken voor de toezichthoudersrol, maar moet zich nog bezinnen over de implicaties van een beperktere reikwijdte.

Inzet op Europees niveau met en via ECCJ

Het MVO Platform is medeoprichter en bestuurslid van de *European Coalition for Corporate Justice* (ECCJ), een Europees netwerk dat nationale coalities en maatschappelijke organisaties uit meer dan vijftien Europese landen. ECCJ streeft naar Europese wet- en regelgeving die maatschappelijke plichten en aansprakelijkheid van bedrijven vastlegt en heeft daar ook in 2025 weer sterk op ingezet, zowel richting het Europees Parlement, de Raad en de Europese Commissie. De ECCJ is voor het MVO Platform van zeer grote waarde gezien de contacten, lobby en inhoudelijke expertise van het secretariaat. Het MVO Platform werkte in 2025 dan ook nauw samen met ECCJ en leden uit andere Europese landen aan de realisatie van MVO-wetgeving op Europees niveau. Dit doet het MVO Platform in de basis middels deelname aan wekelijkse afstemmingsvergaderingen, het delen van informatie verkregen vanuit de nationale context, en strategieontwikkeling tijdens de jaarlijkse vergadering van leden. Ook was het MVO Platform, via SOMO, lid van het bestuur van ECCJ.

Daarnaast was het MVO Platform was op 5 februari en 14 mei 2025 aanwezig bij demonstraties voor behoud van de CSDDD. Het MVO Platform ondersteunde daarnaast ook de [Back to the Future-campagne](#) die door ECCJ en Europese counterparts was opgezet. Het MVO Platform begeleidde op 21 september samen

met Danielle Hirsch van GL-PvdA de mars van Maastricht naar België en sloot op 23 september in Brussel weer aan voor de eindmanifestatie.

Op 3 juni co-organiseerde het MVO Platform samen met ECCJ en OECD Watch een webinar over de risicogebaseerde benadering voor beleidsmakers en leden van het EP. Een groep van bijna 20 geïnteresseerde deelnemers uit verschillende landen werd door de sprekers vanuit zowel maatschappelijk middenveld als het bedrijfsleven meegenomen in de noodzaak van het behoud van de risicogebaseerde benadering voor gepaste zorgvuldigheid.

4. Ontwikkelingen MVO Platform

Coördinatiepunt

Het coördinatiepunt van het MVO Platform is ondergebracht bij SOMO. In 2025 zijn er meerdere wisselingen in de bezetting van het coördinatiepunt geweest.

Stuurgroep

In 2025 bestond de Stuurgroep van het MVO Platform uit vertegenwoordigers van FNV, Milieudefensie, Oxfam Novib, Fairtrade Nederland en SOMO, zij waren het gehele jaar actief betrokken bij discussies over de strategie, bezetting en de inrichting van het MVO Platform.

Communicatie

Communicatiemiddelen die het MVO Platform in 2025 heeft ingezet voor communicatie met leden zijn de mailinglijst, de interne nieuwsbrief en een app groep. Er zijn in 2025 7 nieuwsbrieven verstuurd naar ongeveer 110 ontvangers. In 2025 is het MVO Platform voor interne communicatie overgeschakeld van Whatapp naar Signal wegens zorgen om privacy. Voor externe communicatie gebruikt het MVO Platform de website (beschikbaar in het Nederlands en Engels), social media. Naast een account op X en LinkedIn, heeft het MVO Platform in 2025 ook een account Bluesky geopend. Het IDVO-netwerk communiceert zowel via nieuwsbrief, X, LinkedIn en haar website www.idvo.org, IDVO stuurde in 2025 7 nieuwsbrieven naar bijna 300 contacten.

Interne uitwisseling

In 2025 organiseerde het MVO Platform 5 Platformvergaderingen, meerdere stuurgroepvergaderingen en een maandelijks politiek overleg (m.u.v. de zomer). Tijdens de Platformvergadering worden alle ontwikkelingen in de lopende dossiers besproken. In 2025 was er tijdens de Platformvergaderingen veel aandacht voor de ontwikkelingen rondom de CSDDD en het Omnibus-I-voorstel, alsmede de interne inrichting en strategieontwikkeling.

Strategieplan 2026-2030 en inrichting van het MVO Platform

Doordat er flink bezuinigd wordt op het maatschappelijk middenveld in Nederland na 2025, is de kans zeer groot dat de financiering van het MVO platform ook onder druk zou komen te staan. Tegelijkertijd leek een van de belangrijkste doelstellingen van het netwerk gerealiseerd: wetgeving die bedrijven verplicht verantwoordelijkheid te nemen voor negatieve impacts van bedrijfsactiviteiten in hun ketens. Dit alles viel samen met een nieuwe politieke realiteit in Nederland, Europa en ook daarbuiten, waarin minder ruimte is voor duurzaamheid en duurzaamheidswetgeving. Deze nieuwe context dwong het MVO Platform om te komen tot een nieuwe strategie voor 2026-2030.

Een consultant begeleidde het MVO Platform bij de ontwikkeling van dit nieuwe strategieplan. Middels een survey en persoonlijke interviews met deelnemers aan het Platform en externe stakeholders werden de verschillende perspectieven over de uitdagingen en kansen voor het MVO Platform in kaart gebracht. De uitkomsten werden et deelnemers van het Platform in een workshop besproken. Samen werd nagedacht over een aantal centrale vragen die de basis zullen vormen voor de nieuwe strategie. Aan de hand van deze workshop is de strategie op hoofdlijnen uitgewerkt en nog voor de zomer voorgelegd aan deelnemers . In het najaar werden deze hoofdlijnen uitgewerkt tot een volwaardig strategieplan. Het strategieplan werd na een paar revisies in de Platformbijeenkomst van 26 januari 2026 goedgekeurd door de deelnemers.

Parallel aan de inhoudelijke ontwikkeling van de nieuwe strategie werd ook gekeken naar de (her)inrichting van het netwerk. Met elkaar werd besloten dat de huidige opzet van het MVO Platform nog steeds volstaat. Aangezien geen andere leden zich aanboden om het MVO Platform te hosten zal deze na 2025 wederom bij SOMO worden gehost. Wel zal het MVO Platform en het coördinatiepunt vanaf 2026 rekening moeten houden met een scenario van lichte krimp.

5. Financieel overzicht

De totale lasten komen in 2025 uit op € 216,834. Het MVO Platform heeft minder besteed ten opzichte van de begroting vanwege lager uitvallende salariskosten na personele wisselingen en de keuze om geen grote campagne op te zetten.

De totale inkomsten in 2025 kwamen uit op € 301.571. Er is geen bijdrage van Humanity United ontvangen. Wel zijn er meer inkomsten vanuit ledenbijdragen gegenereerd.

Aan de reserve van het MVO Platform is € 84.737 toegevoegd, waardoor deze aan het eind van 2025 uitkomt op een bedrag van € 129.884. Deze zal in 2026 deels gebruikt worden om de begroting van het komende jaar te dekken.

Begroting en realisatie MVO Platform 2025

	Origineel budget 2025	Realisatie 2025
Kosten 2025:	€	€
Personeelskosten Lobby & advocacy, communicatie,		
totaal:	€ 240.000	€ 187.562
Projectkosten:		
Communicatie		
Website	€ 3.000	€ 1.103
Nieuwsbrief	€ 6.000	€ 4.823
Publicaties	€ 2.000	€ 2.057
Polpo	€ 2.000	€ 2.420
Totaal communicatie:	€ 13.000	€ 10.403
Communicatieconsultant	€ 45.000	€ 600
Totaal campagne:	€ 45.000	€ 600
Overige projectkosten		
Strategieconsultant	€ 0	€ 16.816
Zaalhuur, catering etc	€ 3.000	€ 232
Reiskosten	€ 2.000	€ 892
Totaal overige projectkosten:	€ 5.000	€ 17.940
Onvoorzien	€ 1.500	€ 329
Subtotaal projectkosten:	€ 64.500	€ 29.271
Totaal kosten:	€ 304.500	€ 216.834
Inkomsten 2025:	€	€
Ledenbijdragen:	€ 217.750	€ 255.571
Overige inkomsten:		
ECCJ subgranting	€ 31.000	€ 31.000
Humanity United	€ 40.000	€ 0
FGG	€ 15.000	€ 15.000
Bijdrage SER advies IMVO-commissie	€ 1.000	€ 0
Totaal overige:	€ 87.000	€ 46.000
Totaal inkomsten:	€ 304.750	€ 301.571
ing/onttrekking reserve MVO Platform	€ 250	€ 84.737
Reserve MVO Platform:		
Stand 1/1/2025		€ 45.147
Toevoeging		€ 84.737
Onttrekking		€ 0
Stand 31/12/2025		€ 129.884

Bijlage I: Leden MVO Platform 2025

In 2025 telt het MVO Platform 23 leden

1. ActionAid
2. Amnesty International - sectie Nederland
3. Arisa
4. Both ENDS
5. CNV Internationaal
6. Cordaid
7. Fairfood
8. Fairtrade Nederland
9. FNV
10. International Justice Mission NL
11. IUCN Nederland
12. Milieudefensie
13. Oxfam Novib
14. PAX
15. Save the Children
16. Schone Kleren Campagne
17. Solidaridad
18. SOMO
19. Terre des Hommes
20. VBDO
21. Women Win
22. Woord en Daad
23. World Animal Protection